

**Перелік питань для підготовки до Державного екзамену «Історія» ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)**

1. Територія України в найдавнішу епоху: від появи людини до найдавніших осілих неолітичних спільнот.
2. Українські землі в добу ранньозалізного віку. Розселення кіммерійців, скіфів, сарматів. Осередки античної полісної цивілізації на території України.
3. Проблеми етногенезу слов'ян. Розселення слов'ян на теренах Центральної та Східної Європи.
4. Початки української державності. Руська держава в IX–X ст. в українських шкільних підручниках.
5. Особливості суспільно-політичного розвитку Русі в XI – на початку XIII ст.
6. Монголо-татарські завоювання у Східній Європі та їх вплив на історичний розвиток українських земель.
7. Утворення Галицько-Волинської держави та її розвиток наприкінці XII – у першій третині XIII ст.
8. Галицько-Волинське князівство в XIII – першій половині XIV ст. у відображенні українських шкільних підручників з історії.
9. Включення українських земель до складу Великого Князівства Литовського та їх політичний статус у XIV – першій половині XVI ст.
10. Становище українських земель в складі Королівства Польщі в другій половині XIV – першій половині XVI ст.
11. Урбанізаційні процеси на українських землях у XIV–XVI ст. Особливості функціонування магдебурзького права в містах України.
12. Церковні стосунки на українських землях у XV– у першій половині XVII ст. Реформація та контрреформація.
13. Українське козацтво та його роль у суспільно-політичному житті Речі Посполитої в першій половині XVII ст.
14. Національно-визвольна війна українського народу та події 1648–1676 рр. в українських програмах з історії для школи (1991-2023): трансформація підходів та інтерпретацій.
15. Військо Запорозьке як державний механізм в середині XVII ст. у відображенні українських шкільних підручників історії.
16. Політика, економіка та соціальні відносини української держави періоду Богдана Хмельницького за шкільними навчальними матеріалами.
17. Гетьманування Івана Виговського. Відносини з Москвою та Варшавою.
18. Україна за часів «Руїни». Наслідки та уроки у відображенні шкільного курсу історії.
19. Запорізька Січ у другій половині XVI–XVIII ст.: політичний та економічний устрій.

20. Українські землі під владою Речі Посполитої у другій половині XVII–XVIII ст.
21. Слобідська Україна в другій половині XVII–XVIII ст.
22. Особливості розвитку Галичини, Буковини та Закарпаття у другій половині XVII–XVIII ст.
23. Гетьманщина наприкінці XVII – в останній чверті XVIII ст.: ліквідація автономного устрою.
24. Західноукраїнські землі у складі володінь австрійських Габсбургів (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): правовий статус та соціально-економічний розвиток.
25. Відображення українського націєтворення в шкільному курсі історії. Українське національне відродження першої половини XIX ст. у Наддніпрянщині та Галичині: порівняльна характеристика.
26. Русофіли (москвофіли) та народовці в громадсько-політичному житті Галичини (в другій половині XIX ст.).
27. Українські політичні партії на зламі XIX–XX ст.: програмні засади та діяльність.
28. Українські землі в роки Першої світової війни в відображенні шкільного курсу історії.
29. Українська національна революція 1917–1921 рр.: етапи державотворення в українських шкільних підручниках.
30. Причини поразки, уроки та історичне значення Української національної революції 1917–1921 рр. у відображенні шкільного курсу історії.
31. Формування громадянських компетентностей учнів при вивченні історії Афіського поліса архаїчної та класичної доби. Сутність поняття античної демократії.
32. Східний похід Александра та виникнення його імперії. Еллінізм як явище і епоха: дискусії та підходи до інтерпретації.
33. Політичний устрій Риму епохи «пізньої республіки» та принципату: порівняльна характеристика.
34. Візантійська імперія: етапи історичного розвитку.
35. Слов'янська колонізація Балканського півострова (VI–VII ст.).
36. Зародження та розвиток ранньофеодальних монархій в Західній Європі (V–X ст.).
37. Військово-історичний матеріал у шкільному курсі історії. Епоха вікінгів у Європі (VIII–XI ст.).
38. Сеньйоріальні (ленні) монархії в країнах Західної Європи.
39. Арабське завоювання Піренейського півострова. Реконкіста.
40. Передумови, перебіг та історичні наслідки Хрестових походів.
41. Станові монархії в країнах Західної Європи (XIV–XV ст.).
42. Історія Центрально-східної Європи в період високого середньовіччя.
43. Гуситський рух: ідеологія, представники, здобутки.

44. Формування станової монархії в Польщі (XV–XVI ст.).
45. Московська держава (XV–XVI ст.).
46. Реформація та контрреформація в Європі.
47. Становлення багатонаціональної монархії Габсбургів (XVI–XVIII ст.).
48. Військово-історичний матеріал у шкільному курсі історії: Тридцятилітня війна.
49. Англійська революція та становлення парламентської монархії (40–80-ті рр. XVII ст.)
50. Експансії Російської імперії в XVIII ст.
51. Американська революція та виникнення Сполучених Штатів Америки.
52. Висвітлення Французької революції кінця XVIII ст. на сторінках шкільних українських підручників.
53. Країни Західної Європи в період наполеонівських воєн. Віденський конгрес та його рішення.
54. Висвітлення революційних подій 1848–1849 рр. на європейському континенті в українському шкільному курсі історії.
55. Рух за об'єднання Італії.
56. Утворення Німецької імперії.
57. Становлення незалежних держав на Балканському півострові в XIX – на поч. XX ст.
58. Військово-історичний матеріал у шкільному курсі історії: Велика війна (1914–1918 рр.).
59. Паризька мирна конференція 1919–1920 рр.: Версальська система договорів.
60. Модернізаційні процеси “довгого століття” на сторінках українських шкільних підручників з всесвітньої історії.
61. Революція та громадянська війна в Росії (1917–1921 рр.).
62. Включення України до складу ССРР.
63. Більшовицька політика лібералізації в економіці та суспільному житті України (20-ті рр. XX ст.).
64. Тоталітаризм як режим державної влади в викладі шкільного курсу всесвітньої історії: СРСР у 30–40-х рр. XX ст.
65. Голодомор 1932–1933 рр. в історичній пам'яті українського народу та в шкільному курсі історії України.
66. Західноукраїнські землі в 1919–1939 рр.: політико-правове становище та національні рухи.
67. Тоталітаризм як режим державної влади в викладі шкільного курсу всесвітньої історії: фашистська Італія
68. Тоталітаризм як режим державної влади в викладі шкільного курсу всесвітньої історії: Німеччина 30-х – сер. 40 х рр. XX ст.
69. Висвітлення Другої світової війни на сторінках українських шкільних підручників.

70. Рух Опору в країнах Європи в роки Другої світової війни.
71. Геополітичні зміни після завершення Другої світової війни: Ялтинсько-Потсдамська система.
72. Україна в роки Другої світової війни і в перші повоєнні роки.
73. Встановлення комуністичної влади в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.
74. Утворення військово-політичних блоків після Другої світової війни.
75. Інтеграційні процеси в повоєнній Європі: від ЄОВС до ЄС.
76. СРСР у 50–80-х рр. ХХ ст.: головні тенденції розвитку.
77. Культурно-історичний матеріал у шкільному курсі історії. Український дисидентський та правозахисний рух 60–70-х рр. ХХ ст.
78. “Оксамитові революції” та трансформація посткомуністичних суспільств у Центрально-Східній Європі.
79. Розпад СРСР та відновлення незалежності України.
80. Поглиблення євроінтеграційних процесів на зламі ХХ–ХХІ ст.: розбудова ЄС.
81. Політичний розвиток України в 1991–2013 рр.
82. Актуальні проблеми нашого сьогодення в шкільному курсі історії України: “Революція гідності”.
83. Актуальні проблеми нашого сьогодення в шкільному курсі історії України: російсько-українська війна (2014–2023 рр.).
84. Україна в міжнародних інституціях (1991–2023 рр.): зовнішньополітичні перспективи.
85. Китай наприкінці ХХ–ХХІ ст.
86. Зміст шкільної історичної освіти в сучасній Україні: стандарти, програми, формування компетентностей.
87. Підходи до викладання проблем історії культури в українських шкільних курсах історії періоду незалежності.
88. Проблеми викладання соціально-економічної історії модерної доби крізь призму українських програм та шкільних підручників з історії (1991-2023).
89. Відображення українського державотворення в шкільному курсі історії.
90. Європейські традиції вивчення історії в школі: характеристика основних підходів та напрямків.

*Шкільні підручники з Історії України та Всесвітньої історії доступні на сайті Інституту модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>